

KIRJASTON TOIMINTAKERTOMUS 2022

- Kirjastolakiin on kirjattu yhdeksi kirjastojen tehtäväksi edistää aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta. Syksyllä 2021 valtakunnallisesti keskusteltiin kirjastojen roolista poliitikkojen ja kansalaisten tapaamispaikkoina. Keskustelun tiimoilta Rautalammin kirjastossa päätettiin järjestää iltakahvitilaisuuksia. **Iltakahveja ei järjestetty** keväällä pahentuneen koronatilanteen ja virkamiesten vaihtumisen takia.
- Rautalammin Kulttuuriseuran **lukupiirin** toimintaan kirjasto osallistui toimittamalla heille tarvittavat kirjat, myös kaukolainat, ilmaiseksi.
- **Älylaiteopastusta** järjestettiin kerran kuukaudessa keväällä ja syksyllä.
- Kansalaisopiston kanssa yhteistyössä suunniteltu **kirja-askartelukurssi**, jossa materiaalina käytetään kirjaston poistokirjoja, siirrettiin toteuttavaksi 2023.
- **Vierailu Kuutinharjuun**, missä kirjaston erityispalveluiden esittely mm. äänikirjat, selkokirjat, liikuntavälineet, pelit ym. Palvelutaloissa noudatettiin edelleen koronarajoituksia, joten vierailu siirtyi.
- Lastenneuvolan kanssa yhteistyötä **iltasatupassi** muodossa jatkettiin. Perheille jaetaan neuvolakäynnillä iltasatupassi ja valikoimaluettelo eriaiheisista iltasatukirjoista. Täyden passin palauttaneet saivat palkinnoksi lippuja uimahalliin.
- Yhteistyössä vapaa-aikatoimen kanssa oli tarkoitus järjestää **Kesäyö kirjastossa** – tapahtuma nuorille. Tapahtumaa ei toteutettu sekä kirjaston että vapaa-aikatoimen työntekijöiden vaihtumisen takia.
- Yhteistyöhankkeena Lions-klubien kanssa järjestettiin **satutunti** kerran kuukaudessa kevään ajan.

Helmikuu

- **Lainausautomaatti päivitettiin** uuteen versioon helmikuussa. Rutakko-mobiilisovelluksessa voi uusia lainoja ja varata aineistoa, uuden lainausautomaatin ansiosta sovellus toimii myös kirjastokorttina eli omalla matkapuhelimella voi kirjautua omatoimikirjastoon ja lainata automaatilta.
- Kirjaston yläkertaan menevien portaiden alla on Satutunneli, pieni valaistu oleskelu- ja lukunurkkaus lapsille. **Satutunneli sisustettiin uudelleen** kotoisammaksi tapetoimalla seinät ja hankkimalla uudet värikkäät säkkituolit.
- **Lainan päivän (8.2.) ja kevätmarkkinoiden** tapahtumat peruuntuivat pahentuneet koronatilanteen takia.
- 28.2. kirjastolla järjestettiin **Uusien asukkaiden ilta**, jossa esiteltiin myös kirjastopalveluja.

Maaliskuu

- **Pehmot yökylään!** Pehmolelut viettivät yön kirjastossa, mikä opettaa lasta käsittelemään eron tunnetta ja lisää lukuintoa. Pehmoille annettiin myös lukuvinkkejä. Pehmojen yö järjestettiin 24.3. ja yökylässä oli 13 pehmoa.

Toukokuu

- Toukokuussa **kirjastopalveluja** käytiin esittelemässä **SPR:n Ystäväntuvalla**.
- Rutakko-kirjastojen **Lukukuntoon 2022 -kesäluuhaasteessa** luettiin koko perheen voimin. Sarjoja oli kolme: 1) perhe lukee yhdessä (4 kirjaa), 2) lapset ja nuoret 7–17-vuotiaat (5 kirjaa) ja 3) aikuiset (6 kirjaa). Passin palauttaneiden ja yhteystietonsa jättäneiden kesken arvottiin elokuvalippuja.
- **Uudet maahanmuuttajat** osallistuivat ohjattuun kirjastopalvelujen esittelyyn toukokuussa.
- Henkilökunnalle hankittiin työasusteeksi **vyölaukkuja**, jotka on suunniteltu yhteistyössä Lahden ammattikorkeakoulun Muotoiluinstituutin kanssa. Laukkujen avulla asiakkaiden on helpompi erottaa henkilökunta muista asiakkaista. Varsinkin kesäaikaan kirjastossa asioi paljon kesäasukkaita ja matkailijoita.

- **Kirjasto oli mukana Rautalammin puutarhamessuilla.** Rautalammin Puutarhakerho järjesti lauantaina 28.5. Hyvinvointia puutarhasta -messut Rautalammin torilla. Myös kirjasto oli messuilla mukana. Kirjaston myyntipöydällä oli poistettuja ja kirjastoon lahjoitettuja puutarha-aiheisia kirjoja ja lehtiä.

Heinäkuu

- Kirjastopalveluja markkinoitiin kesäasukkaille järjestämällä **Pop up-kirjasto kesätreffeillä**. Infopisteessä oli jaossa esitteitä kirjaston palveluista. Pisteellä oli myös mahdollisuus hankkia kirjastokortti.

Elokuu

- Elokuussa koulunkäyntiavustajat kävivät tutustumassa kirjaston erityisaineistoihin mm. äänikirjoihin ja selkokirjoihin. He tutustuivat myös Celian palveluihin. Celian kirjoja voivat käyttää **kaikki, joille tavallisen kirjan lukeminen on lukivaikeuden, sairauden, vamman tai vastaavan syyn vuoksi vaikeaa**. Celian maksuttoman äänikirjapalvelun käyttäjäksi voi liittyä kirjastossa.

Lokakuu

- Valtakunnallisella **vanhustenviikolla** järjestettiin **Seniorien luontotietovisa ja kahvitarjoilu**. Tietäjät palkittiin. Voittaja sai kirjapalkinnon ja kaksi seuraavaa kunnan mainostuotteita.

- Rautalammin kirjastossa tehtiin kesäkuussa 2021 **saavutettavuuskartoitus** Kuntaliiton antaman Yleisten kirjastojen saavutettavuussuosituksen mukaan. Kartoitus tehtiin niin että pyörätuolia käyttävä asiakas asioi kirjastossa ja sen perusteella kirjattiin kehitettäviä/korjattavia asioita. Yksi Kuntaliiton suositus on, että kirjaston pääovessa tulisi olla sähköinen avausjärjestelmä. Kirjaston **pääovi automatisoitiin** syksyllä 2022, niin että sisäänkäynti on vaivaton lapsille, ikäihmisille ja rollaattorilla ja pyörätuolilla liikkuville. Entinen painava ovi oli hankala avata myös lastenvaunujen kanssa. Nyt ovi avautuu automaattisesti, kun asiakas lähestyy ovea. Kirjaston sivuille lisätään tietoa siitä, miten saavutettavuus ja esteettömyys toteutuu meidän kirjastossamme. Tiedot pyritään saamaan vuoden 2023 aikana.

- Konttiravintola Morton sponsoroi kirjaston asiakkaille **Kalpa:n peleihin lippuja** kaudelle 2022–2023.

- Lokakuussa järjestettiin **yökahvila, elokuva- ja peli-ilta** kirjastolla ja nuokulla. Illan aikana mukana oli 25 nuorta.

Marraskuu

- Kirjasto osallistui kunnallisneuvos, tietokirjailija **Osmo Kärkkäisen kirja "Pöhinöitä poluillani. Takapiruna tuhansiin työpaikkoihin" esittelytilaisuuteen** tarjoamalla tilat ja markkinoimalla tilaisuutta.
- Syksyn **kirjailijavieraana oli Antti Heikkinen**. Hän toteutti yleisöluennon lisäksi kolme työpajaa Matti Lohen yläkoulun oppilaille.
- Joulunavauksen** aikaan 26.11. järjestettiin poistomyynti, jouluiset arpajaiset ja perinteinen joulukorttiaskartelupaja.

Joulukuu

- Rautalammin kirjasto pääsi toiseksi pilottikunnaksi Lukulumoa arkeen -hankkeeseen. Hanke on Sanataidekoulu Aapelin toteuttama tilaustyöhanke Suomen Kulttuurirahaston Pohjois-Savon rahastolta. Lukulumoa arkeen -hankkeen tarkoituksena on luoda Pohjois- ja Ylä-Savon kuntiin lukemista edistäviä ja tukevia malleja lasten ja perheiden sekä kunnan toimijoiden välille. Lukulumoa arkeen -hanke tuo kuntaan sanataiteen ja draaman ammattilaisen, jonka tehtävänä on noin kymmenen viikon aikana tarjota ja luoda tapoja integroida lasten kirjallisuutta osaksi kunnassa toimivia rakenteita lapsen ja perheiden saavutettavaksi. Mukana ovat myös Rautalammin seurakunta ja varhaiskasvatus sekä MLL:n Rautalammin paikallisyhdistys. Hankkeen tiimoilta järjestettiin **Jouluinen satutuntipäivä** kirjastolla 12.12. alle kouluikäisille lapsille ja heidän vanhemmilleen. Hanketta jatketaan vielä keväällä 2023.
- Yhdessä kulttuuritoimen kanssa Kirjaston galleriassa järjestettiin vuoden aikana 10 näyttelyä ja kävijöitä oli yhteensä 2530.

	2018	2019	2020	2021	2022
Kokoelmat	41308	39172	39949	41575	36064
Hankinnat yhteensä	1397	1159	1173	1162	1196
Kokonaislainaus	42564	43056	33502	35466	37001
Muut kirjastot ovat lainanneet aineistoamme	0	0	0	928	1696
Muiden kirjastojen aineistoa on lainattu	0	0	0	971	2714
Poistot	2916	1758	394	4367	1876
Kirjaston käyttäjät					
Lainaajia	1023	973	848	789	736
Fyysiset käynnit	35015	33594	21415	23771	32249
Celian asiakkaat	0	0	0	5	19
Verkkokäynnit	6080	5929	6863	8 682	11892
Kirjaston käyttäjäkoulutus					
Monipuoliset lukutaidot: koulutusten lukumäärä	xx	xx	xx	xx	7
Monipuoliset lukutaidot osallistujien lukumäärä	xx	xx	xx	xx	48
Tiedonhaun opetus, tieto-, viestintä- ja digiteknologian käytön opetus, kirjaston käytön opetus koulutusten lukumäärä	xx	xx	xx	xx	23
Tiedonhaun opetus, tieto-, viestintä- ja digiteknologian käytön opetus, kirjaston käytön opetus osallistujien lukumäärä	xx	xx	xx	xx	191
Käyttäjäkoulutusten lukumäärä yhteensä	8	17	10	20	30
Käyttäjäkoulutusten osallistujamäärä yhteensä	114	183	120	206	239
Tapahtumat					
Kirjallisuus ja lukemisen edistäminen: tapahtumien määrä	6	34	16	8	38
Kirjallisuus ja lukemisen edistäminen: osallistujien määrä	310	410	44	158	485
Maailmankatsomukselliset ja yhteiskunnalliset tapahtumat: tapahtumien määrä	0	0	0	0	0
Maailmankatsomukselliset ja yhteiskunnalliset tapahtumat: osallistujien määrä	0	0	0	0	0
Muut kulttuuritapahtumat: tapahtumien määrä	xx	xx	xx	xx	2
Muut kulttuuritapahtumat: osallistujien määrä	xx	xx	xx	xx	70
Muut tapahtumat: tapahtumien määrä	xx	xx	xx	xx	1
Muut tapahtumat: osallistujien määrä	xx	xx	xx	145	13
Tapahtumien määrä	xx	xx	xx	115	201
Tapahtumien osallistujamäärä yhteensä	xx	xx	xx	158	568
Kunnan muiden toimijoiden järjestämiä tapahtumia kirjastossa	xx	xx	xx	40	57
Ulkopuolisten järjestämiä tapahtumia kirjastossa	xx	xx	xx	65	102
Kirjaston osallistuminen muiden toimijoiden järjestämiin tapahtumiin kirjaston ulkopuolella	1	0	1	2	1
Näyttelyt	8	6	4	9	10

Kirjaston henkilökunta					
Henkilötyövuodet: Kirjaston palkkaamat	3,26	3,57	3,57	3,36	3,32
Muut henkilötyövuodet (ei kirjaston palkkaamat)	2,08	1,20	0,91	0,92	0,89
Täydennyskoulutus henkilötyöpäivinä	21	16	21	19	8
Talous					
Henkilöstökulut	121350	128978	125848	117828	124517
Kirjastoaineistokulut	35250	30178	28485	27439	29178
Tilakustannukset	33063	67966	61779	91888	69941
Muut kulut	82656	41247	9859	32276	52831
Toimintakulut tilastovuonna	277163	228593	225971	269431	276467
Kulut / Asukas					
Toimintakulut tilastovuonna / Asukasluku	83,66	83,97	72,4	88,25	134,60
Henkilöstökulut / Asukasluku	37,28	40,36	40,32	38,59	42,15
Kirjastoaineistokulut / Asukasluku	10,83	9,44	9,13	8,99	9,88
Tilakustannukset / Asukasluku	10,16	21,27	19,79	30,10	23,68
Taloudellisuus					
(Henkilöstökulut plus Kirjastoaineistokulut) / (Fyysiset käynnit plus Kokonaislainaus)	2,02	2,08	2,81	2,45	2,22

HUOM! Tapahtumien tilastointi muuttui 2021. Sitä edeltäviä vertailulukuja ei ole saatavissa.

Rautalammin kirjasto 2022

Taloudellisuus 2,22 €
(henkilöstökulut+kirjastoaineisto/käynnit+lainaus)
-0,23 € laskua

37 001 lainaa
+ 1 535 kasvua

32 249 fyysistä käyntiä
+ 8 478 kasvua

736 lainaaja
- 53 laskua

1 196 uutta kirjastoaineistoa
+ 34 kasvua

11 892 verkkokirjasto käyntiä
+ 3 210 kasvua

3 592 e-aineistojen* käyttöä
- 476 laskua (laskutavan muutos)

201 tapahtumaa
+ 86 kasvua
568 osallistujaa
+ 410 kasvua

30 käyttäjäkoulutusta
+ 10 kasvua
239 osallistujaa
+ 33 kasvua

*E-aineisto: Viddla-elokuvat, e-kirjat ja -äänikirjat, e-lehdet, Naxos,